

Biedrība Slow Food Straupe kopā ar pasaules mazajiem pārtikas ražotājiem aicina mainīt ēšanas paradumus

Ar pārliecību par mūsu gastronomiskā mantojuma un tradīciju saglabāšanas nepieciešamību Pārgaujas novada biedrības Slow Food Straupe delegācija tikko ir atgriezusies no starptautiskās pārtikas izstādes Terra Madre Salone del Gusto 2018 Turīnā, Itālijā, kur kopā ar 150 valstu mazajiem ražotājiem vienojās apzinīgi un atbildīgi rūpēties par kopējās ekosistēmas uzlabošanu un aicināja ikvienu rūpīgāk izvēlēties pārtikā lietotos produktus.

Terra Madre Salone del Gusto ir grandiozs projekts, kas reizi divos gados Turīnā, Itālijā, kopā pulcē mazos pārtikas ražotājus, zemniekus, zvejniekus, pavārus un visus, kam rūp mūsu planētas ekoloģiskās vides līdzsvara, bioloģiskās daudzveidības un gastronomiskā mantojuma saglabāšana. Tā sākums ir meklējams 1996. gadā, kad Turīnā pirmo reizi notika mazo ražotāju izstāde-kongress Salone del Gusto (Garšas salons), un kas ar laiku tika apvienots ar Terra Madre (Māte Zeme) pasākumu, kas 2004.gadā pirmo reizi pulcināja 5000 delegātu no 131 valsts.

Šogad starptautiskās asociācijas Slow Food rīkotajā pasākumā Terra Madre Salone del

Gusto satikās dažādu kontinentu iedzīvotāji no 150 valstīm, kuri dažādās reģionālajās tikšanās reizēs, konferencēs, semināros un darba grupās debatēja un sprieda par tīru, labu un godprātīgi audzētu pārtiku, par cīņu ar lielajiem ēdiena atkritumiem, par jūras resursu saudzīgu izmantošanu, par sēklu bankas saglabāšanu un zemes resursu atjaunošanu, par katras valsts un reģionu gastronomiskā mantojuma un kultūras saglabāšanas nepieciešamību.

Dienas kārtībā bija iekļauti daudzi mums aktuāli jautājumi, bet uzsvaru šoreiz Slow Food organizācija lika uz jau iepriekšējā gadā Slow Food kongresā Ķīnā izstrādāto kampaņu ar logo un moto – Pārmaiņu Ēdienkarte. Ir skaidrs, ka Slow Food šajā sauklī atkal spēlējas ar simboliem, gluži tāpat kā organizācija to dara savā nosaukumā un simbolā – gliemežītis. Tā liek mums aizdomāties par saviem ēšanas paradumiem ne tikai burtiskā tulkojumā, bet manīt arī mūsu domāšanu par lietām, kas liekas pašsaprotamas, un pievērst sabiedrības uzmanību mūsu ēšanas paradumiem un to izraisītiem riskiem. Jau pirms pieciem gadiem National Geographic fotogrāfs Džims Ričardsons rakstīja:

"Kad mēs domājam par bīstamību apkārtējai videi, mēs gribam domāt par automobiļu un rūpnīcu izplūdes gāzēm, bet mēs nedomājam par mūsu pusdienām. Tomēr patiesībā mūsu vajadzība pēc ēdiena ir viens no lielākajiem mūsu planētas apdraudējumiem."

Globālā pārtikas aprites sistēma ir viena no klimata pārmaiņu fundamentālajiem iemesliem. Tā rada no 44% līdz 57% siltumnīcas efektu izraisošās gāzes. Pie kam, piektā daļa ir intensīvās lopkopības rezultāts. Pesticīdu, herbicīdu, fungicīdu un citu vielu pielietošana lauksaimniecībā, pārtikas audzēšana visa gada garumā, neatkarīgi no sezonas, pārstrāde, iepakojums un piegādes ķēdes – visas šīs cilvēku saimnieciskās darbības izraisa vidi degradējošu rezultātu.

Lai kā mēs to negribam, tomēr nākas atzīt, ka ikviens no mums vairāk vai mazāk piedalās šajos procesos un tāpēc ir arī atbildīgs par notiekošo. Tādēļ organizācija Slow Food aicina ikvienu apzināties situācijas nopietnību, kurā katrs indivīds ar nelielu ieguldījumu var dot savu artavu apkārtējās vides saglabāšanā. Ja katrs no mums kaut vai nedēļu mēģinās padomāt par to, ko un kā mēs ēdam, arī tas dos savu artavu mūsu kopējās ekosistēmas uzlabošanā.

Ko tad mēs īsti varam darīt? Mēs varam pirkt pārtiku no vietējiem zemniekiem, mēs varam padomāt par gaļas patēriņu savā ēdienkartē, par to, cik kvalitatīvu gaļu mēs pērkam un vai mums tā tiešām nepieciešama vairākas reizes dienā, mēs varam domāt rūpīgāk par to, cik pārtikas iepērkam un ievieojam savā ledusskapī, lai pēcāk ar iztecējušiem termiņiem nebūtu jāizsviež mēslu kastē, mēs varam rudenī ēst mūsu vietējos dārzeņus augušus ābolus un plūmes, nevis tālus ceļus mērojušus eksotiskus augļus un vēl daudzas, daudzas lietas varam darīt, kas var palīdzēt saglabāt planētas resursus.

Arī biedrība Slow Food Straupe šajā Terra Madre pasākumā bija rosīga un aktīva

dalībniece, pārstāvēt savu valsti Latviju. Izstādes stends bija noformēts zem logo Earth Market Straupe, jo biedrība ar regulāro Straupes lauku labumu tirdziņu Straupes Zirgu pastā ir vienīgā Baltijā, kas iekļauta starptautiskās asociācijas Slow Food projekta Earth Market (Zemes tirgus) zemnieku un mazo ražotāju saimē. Šoreiz stendā varēja iepazīt Raiskuma labumu darītavas alu, zemnieku saimniecības Zutiņi lielisko pupiņu kolekciju, kas raisīja lielu interesi apmeklētajos un pašos Terra Madres dalībniekos, un zemnieku saimniecības Virši kaņepju produkciju.

Savukārt biedrību pārstāvošie pavāri Ēriks Dreibants un Baiba Smilga starptautiskajā garšu laboratorijā sniedza nelielu ieskatu latviešu virtuves noslēpumos. Baiba Smilga atklāja idejas, cik daudzos veidos un garšīgi var pagatavot pupiņas, bet Ēriks Dreibants sniedza brīnišķīgu atklāsmi par nēgu zvejas un ēšanas paradumiem Latvijā tiem, kuri šo apaļmutnieku pagaršoja pirmo reizi dzīvē. Paldies Carnikavas novada uzņēmumam SIA Krupis, kas dāsni atvēlēja Terra Madres aktivitātēm savu produkciju. Bet viens no galvenajiem Ērika brauciena mērķiem Terra Madrē bija sabiedrībā pazīstamā šefpavāra iespēja pievienoties jaunam Slow Food projektam - Slow Food Šefpavāru Aliansei. Ēriks Dreibants ir patiess Slow Food filozofijas īstenotājs dzīvē un šī pievienošanās, kā to paziņoja Slow Food Baltijas reģiona koordinatore, varētu notikt visdrīzākajā laikā.

Biedrība Slow Food Straupe ir nodibinājusi veiksmīgu sadarbību ar Dārzkopības Institūta zinātnieci Līgu Lepsi, kura pievienojās biedrības delegātiem braucienā un Turīnā uzstājās seminārā par zemes auglības uzlabošanu.

Biedrība Slow Food Straupe ir atgriezies no Turīnas ar pārliedību par mūsu gastronomiskā mantojuma un tradīciju saglabāšanas nepieciešamību. Līdzīgi kā muzeji glabā savas vēsturiskās lietas, tā mēs varam saglabāt un ikdienā lietot mūsu senču atstāto kulināro kodu. Tomēr nezaudējot apzinīgumu un atbildību ne tikai par savu sētu, bet turot rūpi par visu mūsu kopējām mājām - planētu Zemi.

Brauciens notika ar starptautiskās asociācijas Slow Food International, Pārgaujas novada pašvaldības un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras atbalstu pasākuma "Starptautiskās konkurētspējas veicināšana" ietvaros, ko līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Informācija:

Astrīde Rozīte, biedrības Slow Food Straupe valdes priekšsēdētāja

Tālr. 29491475

astride@apollo.lv